

دانشگاه یزد

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس

دوره دکتری جمعیت‌شناسی

دانشکده علوم اجتماعی

مصوب بیست و ششمین جلسه شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه، مورخ ۱۳۹۶/۶/۸

این برنامه از سرفصل برنامه درسی دوره دکتری جمعیت‌شناسی مصوب ۱۳۷۸/۱۲/۱ شورای عالی برنامه‌ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اقتباس شده و براساس آیین نامه وزارتی تفویض اختیارات برنامه‌ریزی درسی به دانشگاه‌ها و در چارچوب آیین‌نامه وزارتی تدوین و بازنگری برنامه درسی مصوب ۱۳۹۴/۳/۱۶ مورد بازنگری قرار گرفته و در بیست و ششمین جلسه شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه یزد مورخ ۱۳۹۶/۰۶/۰۸ به تصویب رسیده است.

فهرست

۱	فصل اوّل: مشخصات کلی برنامه
۲	۱- مقدمه و تعریف
۳	۲- ضرورت و اهمیت نقش جمعیت‌شناسی
۳	۳- اهداف دوره دکترای جمعیت‌شناسی
۴	۴- شرایط انتخاب دانشجویان
۴	۵- شرایط انتخاب واحد
۴	۶- تعداد واحدهای درسی دوره دکترای جمعیت‌شناسی
۶	فصل دوّم: جداول دروس
۷	الف- دروس تخصصی - الزامی
۸	ب- دروس تخصصی - اختیاری *
۹	فصل سوّم: سرفصل دروس
۱۰	روش‌های غیرمستقیم برآوردهای جمعیتی
۱۳	روش‌های تحلیل آماری پیشرفته و نرم افزارهای متناسب آن
۱۵	روش‌های تحقیق پیشرفته
۱۶	سمینار تحقیقات جمعیت‌شناسی
۱۷	نظریه‌های خاص جمعیت
۱۹	اقتصاد جمعیت
۲۱	پویایی‌شناسی جمعیت ایران
۲۴	جامعه‌شناسی جمعیت
۲۶	جمعیت‌شناسی تاریخی
۲۸	جمعیت‌شناسی خانواده
۳۱	جمعیت‌شناسی ریاضی
۳۳	جمعیت، منابع و توسعه پایدار
۳۵	جمعیت و بهداشت
۳۸	فرهنگ و جمعیت
۴۰	نقد نظریه‌های جامعه‌شناسی معاصر

فصل اوّل:

مشخصات کلی برنامه

بسمه تعالی

دوره دکتری جمعیت‌شناسی

۱- مقدمه و تعریف

هر چند سابقه اظهارنظر در مورد جمعیت و حتی اتخاذ سیاست‌ها و خط‌مشی‌هایی در مورد جنبه‌های مرتبط با آن به هزاره‌های پیشین برمی‌گردد از نیمه دوم قرن هفدهم میلادی با شروع مطالعات تجربی در زمینه‌های مربوط به جمعیت مقدمات ایجاد رشته‌ای علمی به نام جمعیت‌شناسی شروع می‌شود. فراهم شدن اطلاعات مبسوط جمعیتی از دو قرن پیش و به ویژه در قرن حاضر، رشد شتابان جمعیت، اهمیت فزاینده جمعیت در برنامه‌ریزی‌های سیاسی و اجتماعی و اقتصادی و بالاخره فراهم شدن زمینه‌های آکادمیک و علمی به شکل گیری و توسعه دانش جمعیت و اهمیت روزافزون آن منجر شده است. تعریف جمعیت‌شناسی (Demography) در اختصاصی‌ترین وجه آن می‌تواند چنین باشد " مطالعه جمعیت‌های انسانی از نقطه نظر تغییراتی که ارتباط متقابل سه عامل زاد و ولد، مرگ و میر و مهاجرت در آنها به وجود می‌آورند." در حیطه ای وسیع‌تر مطالعات جمعیتی (Population Studies) به روابط متقابل میان موضوعات جمعیتی با جنبه‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و زیست‌محیطی می‌پردازد. علم جمعیت خود دارای شعب متعددی هم چون جمعیت‌شناسی محض (Formal Demography) جمعیت‌شناسی اجتماعی (Social Demography) جمعیت‌شناسی اقتصادی (Economic Demography) جمعیت‌شناسی تاریخی (Historical Demography) جمعیت‌شناسی ریاضی (Mathematical Demography) می‌باشد.

علاوه بر جنبه‌های فوق که به طور مستقیم در مطالعات جمعیت‌شناسی مورد مذاقه و بحث قرار می‌گیرد، طبیعت میان رشته‌ای جمعیت‌شناسی این علم را با رشته‌های متعدد دیگری از علوم در ارتباط قرار می‌دهد. علومی همچون بهداشت، اکولوژی، جغرافیا، مردم‌شناسی، باستان‌شناسی، زیست‌شناسی، ژنتیک و اپیدمیولوژی.

۲- ضرورت و اهمیت نقش جمعیت‌شناسی

مسئله رشد شتابان جمعیت و ابعاد متنوع متأثر از آن، از جمله ترکیب و توزیع نامتناسب جمعیت، مهاجرت‌های بی‌رویه روستا به شهر، تنگناهای مرتبط با آموزش، اشتغال و تأمین بهداشت و مسائل زیست‌محیطی، اهمیت خاصی به مطالعات جمعیت‌شناسی داده است. در کشور ما ایران نیز موضوع جمعیت از ابعاد متعددی مورد توجه و بحث صاحب‌نظران اقتصادی، اجتماعی و سیاسی، محققان، برنامه‌ریزان و دستگاه‌های دولتی بوده است. تربیت و تأمین نیروی انسانی ماهر در زمینه جمعیت‌شناسی توسط دانشگاه‌ها به منظور برخورد علمی و محققانه با موضوعات و مسائل جمعیتی از ضرورت‌های زمان ما است. افزایش روزافزون تعداد دانشجویان دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد از یک طرف و افزایش جمعیت و نیاز بیشتر به مطالعات و برنامه‌ریزی‌های جمعیتی از طرف دیگر باعث شده که تعداد اساتید و محققان فعلی در رشته جمعیت‌شناسی نتوانند پاسخگوی این نیازهای روزافزون باشند. همچنین با توجه به اهمیتی که در کشور به اشاعه تحصیلات تکمیلی داده شده برقراری دوره دکتری جمعیت‌شناسی می‌تواند خلأ نیروی متخصص و کارآمد را در این رشته جبران نماید.

۳- اهداف دوره دکتری جمعیت‌شناسی

با توجه به طرح نقش مقوله جمعیت در سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی اقتصادی اجتماعی و ضرورت تربیت نیروی انسانی کارا در این زمینه می‌توان اهداف ذیل را برای ایجاد دوره دکتری جمعیت‌شناسی نام برد. ۱- تربیت کادر آموزشی برای دروس جمعیت‌شناسی در رشته‌های علوم اجتماعی، اقتصاد و جمعیت‌شناسی در دانشگاه‌ها و مدارس عالی کشور. ۲- تربیت پژوهشگر و محقق امور و مسائل جمعیتی به منظور مشارکت در مطالعات و طرح‌های جامع ملی و منطقه‌ای. ۳- تقویت بنیه علمی اساتید و کارشناسان برجسته و مدرس در دانشگاه‌ها جهت شناخت و تجزیه و تحلیل بهتر مسائل اجتماعی.

۴- شرایط انتخاب دانشجو

شرایط پذیرش در دوره دکترای جمعیت‌شناسی به ترتیب عبارت است از:

- ۱- داشتن دانشنامه کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های علوم اجتماعی، اقتصاد و آمار.
- ۲- موفقیت در آزمون زبان انگلیسی معادل تافل.
- ۳- پذیرش در آزمون دوره دکترای جمعیت‌شناسی

۵- شرایط انتخاب واحد

دانشجویان پس از پذیرفته شدن در آزمون دوره دکترا و گذراندن دروس پیش نیاز ابتدا با هدایت استاد راهنما ضمن گذراندن دروس اجباری از نیمسال دوم به بعد در یکی از زمینه‌های تخصصی جمعیت‌شناسی که علاقمند به مطالعه بوده و می‌خواهند پایان‌نامه بگذرانند واحدهای اختیاری خود را به صورت مباحث تخصصی جمعیت‌شناسی انتخاب نموده و دروس اختیاری خود را می‌گذرانند و پس از گذراندن کلیه واحدها و قبولی در امتحان جامع طرح پایان‌نامه خود را به مرحله اجرا در می‌آورند.

۶- تعداد واحدهای درسی دوره دکترای جمعیت‌شناسی

برنامه درسی حاضر، از سرفصل برنامه درسی دکترای جمعیت‌شناسی مصوب ۱۳۷۸/۲/۱ شورایی عالی برنامه‌ریزی اقتباس شده و بر مبنای آیین‌نامه چارچوب تدوین و بازنگری برنامه درسی مصوب ۱۳۹۴/۳/۱۶ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورد بازنگری قرار گرفته است. تعداد واحدهای درسی دوره دکترای جمعیت‌شناسی شامل ۳۶ واحد به قرار زیر است:

مقایسه برنامه درسی دوره دکتری جمعیت‌شناسی قبل و بعد از بازنگری

برنامه درسی بعد از بازنگری	برنامه درسی قبل از بازنگری	
-	۷	تعداد واحدهای پایه
۱۰	۹	تعداد واحدهای تخصصی- اجباری
۸	۶	تعداد واحدهای تخصصی- اختیاری
۱۸	۲۰	رساله
۳۶ واحد	۴۲ واحد	جمع

مقایسه عناوین و وضعیت بازنگری دروس دوره دکتری جمعیت‌شناسی در مرحله قبل و بعد از بازنگری به

شرح جدول زیر است:

عناوین و وضعیت بازنگری دروس مقطع دکتری جمعیت‌شناسی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع درس قبل از بازنگری	وضعیت درس	نوع درس بعد از بازنگری	نتیجه اصلاح و بازنگری
*۱	روش‌های غیرمستقیم برآوردهای جمعیتی	۲	تخصصی - اجباری	موجود	تخصصی	تغییر نوع درس به تخصصی
*۲	روش‌های تحلیل آماری پیشرفته و نرم‌افزارهای متناسب با آن	۲	پایه	موجود	تخصصی	تغییر نوع درس به تخصصی
*۳	روش‌های تحقیق پیشرفته	۳	پایه	موجود	تخصصی	تغییر نوع درس به تخصصی + تقلیل تعداد واحد از ۳ به ۲ واحد
*۴	سمینار تحقیقات جمعیت‌شناسی	۳	تخصصی - اجباری	موجود	تخصصی	تغییر نوع درس به تخصصی + تقلیل تعداد واحد از ۳ به ۲ واحد
*۵	نظریه‌های خاص جمعیت	۲	تخصصی - اجباری	موجود	تخصصی	تغییر نوع درس به تخصصی
۶	اقتصاد جمعیت	۲	تخصصی - اختیاری	موجود	تخصصی	تغییر نوع درس به تخصصی
۷	پویایی‌شناسی جمعیت ایران	۲	تخصصی - اختیاری	موجود	تخصصی	تغییر نوع درس به تخصصی
۸	جامعه‌شناسی جمعیت	۲	تخصصی - اختیاری	موجود	تخصصی	تغییر نوع درس به تخصصی
۹	جمعیت‌شناسی تاریخی	۲	تخصصی - اختیاری	موجود	تخصصی	تغییر نوع درس به تخصصی
۱۰	جمعیت‌شناسی خانواده	۲	-	جدید	تخصصی	پیشنهاد درس جدید و تدوین سرفصل
۱۱	جمعیت‌شناسی ریاضی	۲	تخصصی - اجباری	موجود	تخصصی	تغییر نوع درس به تخصصی
۱۲	جمعیت، منابع و توسعه پایدار	۲	تخصصی - اختیاری	موجود	تخصصی	تغییر نوع درس به تخصصی
۱۳	جمعیت و بهداشت	۲	تخصصی - اختیاری	موجود	تخصصی	تغییر نوع درس به تخصصی
۱۴	فرهنگ و جمعیت	۲	تخصصی - اختیاری	موجود	تخصصی	تغییر نوع درس به تخصصی
۱۵	نقد نظریه‌های جامعه‌شناسی معاصر	۲	پایه	موجود	تخصصی	تغییر نوع درس به تخصصی
۱۶	پایان نامه	۲۰	رساله	موجود	رساله	تقلیل تعداد واحد از ۲۰ به ۱۸

* گذراندان دروس تخصصی ستاره‌دار الزامی است.

فصل دوّم: جداول دروس

الف - دروس تخصصی - الزامی

عنوان و مشخصات دروس تخصصی - الزامی دوره دکتری جمعیت‌شناسی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد جلسات	نوع واحد درسی			پیش‌نیاز
				نظری	عملی	نظری- عملی	
۱	روش‌های غیرمستقیم برآوردهای جمعیتی	۲	۱۶	۲	-	-	
۲	روش‌های تحلیل آماری پیشرفته و نرم‌افزارهای متناسب با آن	۲	۱۶	۲	-	-	
۳	روش‌های تحقیق پیشرفته	۲	۱۶	۲	-	-	
۴	سمینار تحقیقات جمعیت‌شناسی	۲	۱۶	۲	-	-	
۵	نظریه‌های خاص جمعیت	۲	۱۶	۲	-	-	
	جمع	۱۰	۸۰	۱۰	-	۱۶۰	

ب- دروس تخصصی - اختیاری*

عنوان و مشخصات دروس تخصصی - اختیاری دوره دکتری جمعیت‌شناسی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد جلسات	نوع واحد درسی			پیش‌نیاز
				نظری	عملی	نظری- عملی	
۶	اقتصاد جمعیت	۲	۱۶	۲	-	-	-
۷	پویایی‌شناسی جمعیت ایران	۲	۱۶	۲	-	-	-
۸	جامعه‌شناسی جمعیت	۲	۱۶	۲	-	-	-
۹	جمعیت‌شناسی تاریخی	۲	۱۶	۲	-	-	روش‌های غیرمستقیم برآوردهای جمعیتی
۱۰	جمعیت‌شناسی خانواده	۲	۱۶	۲	-	-	-
۱۱	جمعیت‌شناسی ریاضی	۲	۱۶	۲	-	-	-
۱۲	جمعیت، منابع و توسعه پایدار	۲	۱۶	۲	-	-	نظریه‌های خاص جمعیت
۱۳	جمعیت و بهداشت	۲	۱۶	۲	-	-	-
۱۴	فرهنگ و جمعیت	۲	۱۶	۲	-	-	-
۱۵	نقد نظریه‌های جامعه‌شناسی معاصر	۲	۱۶	۲	-	-	-
	جمع*	۲۰	۱۶۰	۲۰	-	-	۳۲۰

*: دانشجوی باید از میان این دروس با مشورت استاد راهنما و گروه آموزشی ۸ واحد را انتخاب و با موفقیت بگذرانند.

فصل سوّم:

سرفصل دروس

روش‌های غیرمستقیم برآوردهای جمعیتی (Indirect Methods for Demographic Estimation)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی کامل دانشجویان با فنون پیشرفته و جدید روش‌های غیرمستقیم برآورد سنجه‌های جمعیتی و کاربرد آن در مطالعات و تحقیقات جمعیت‌شناختی.

سرفصل مطالب درس: (۳۲ ساعت)

- آشنایی با فنون غیرمستقیم برآوردهای جمعیتی
- ارزیابی منابع و داده‌های پایه برآورد.
- روش‌های غیرمستقیم برآورد باروری (یادآوری روش براس - فنون جدیدتر برآورد باروری در مجموعه روش‌های براس - مقایسه و برآورد روش افزایش مقادیر متوسط شماره زنده‌زایی، برآورد باروری با استفاده از داده‌های طبقه‌بندی شده بر حسب مدت ازدواج)
- روش‌های مبتنی بر داده‌های توزیع سنی (مانند روش‌های بازماندگی معکوس، روش تعلق فرزندان، روش برآورد رله و روش مدل توزیع سنی)
- روش‌های غیرمستقیم برآورد مرگ و میر (برآورد مرگ و میر کودکان با استفاده از اطلاعات شمار فرزندان زنده بدنیا آمده و در حال حاضر زنده یا روش نوعی براس، برآورد مرگ و میر بزرگسالان با روش یتیمی و با روش بیوگی، برآورد مرگ و میر بزرگسالان از اطلاعات مربوط به توزیع فوت‌ها بر حسب سن، استنتاج جدول عمر صاف شده از مجموعه احتمالات بازماندگی، برآورد مرگ و میر با روش توزیع سنی مدل جمعیت ثابت، برآورد مرگ و میر بزرگسالان با استفاده از داده‌های توزیع سنی چند سرشماری متوالی)
- روش‌های برآورد مهاجرت و توزیع و پخشایش جمعیت، شاخص‌های شهرنشینی و شهرگرایی

- Arriaga, E. & P. Johnson (1994). *Population Analysis with Microcomputers*. UNFPA.
- Bogue, D.J., E.E. Arriaga and D.L. Anderton. (Eds.) (1993). *Readings in Population Research Methodology*. Chicago: Published for the United Nations Population Fund by Social Development Center.
- Coale, Ansley and Paul Demeny (1983). *Regional Model Life Tables and Stable Populations*. New York Academic Press.
- Henry, L. (1976). *Population Analysis and Model*. Academic Press. (Translated by E. van de Wall)
- Hill, K. 1985. "Indirect Approaches to Assessing Stocks and Flows of Migrants." Pp. 205–24 in *Immigration Statistics: A Story of Neglect*, edited by D.B. Levine, K. Hill, and R. Warren. Washington, DC: National Academy Press.
- Hill, Kenneth. (1994) *Report of Seminar on the Integration of Demographic Data Sets for the Islamic Republic of Iran*. UNICEF: Tehran.
- Moultrie TA, RE Dorrington, AG Hill, K Hill, IM Timæus and B Zaba (eds). (2013). *Tools for Demographic Estimation*. Paris: International Union for the Scientific Study of Population.
- Pressat, Roland (1972). *Demographic Analysis*. Chicago: Aldine. (Translated by J. Matras)
- Preston, Samuel H., Patrick Heuveline and Michel Guillot (2001). *Demography: Measuring and Modeling Population Processes*. London: Blackwell Publishers.
- Rowland, D. (2003). *Demographic Methods and Concepts*. Oxford University Press.
- Shryock, Henry. S. and Jacob. S. Siegel. (1976). *The Methods and Materials of Demography*. Condensed edition by Edward G. Stockwell. , New York: Academic Press. (Vol: 1,2)
- Siegel, J. and D. Swanson, (2004), *The Methods and Materials of Demography*, Second Edition. New York: Elsevier Academic Press
- UN , 1970. *Manual VI. Methods of Measuring Internal Migration*. Population Studies, No. 47. ST/SOA/Series A/47. Department of Economic and Social Affairs New York.
- UN, 1992. *Preparing Migration Data for Subnational Population Projections*. ST/ESA/SER.A/127. Department of International Economic and Social Affairs. New York.
- United Nations (1967). *Manual IV: Methods for Estimating Basic Demographic Measures from Incomplete Data*. New York: United Nations, Department of Economic and Social Affairs, ST/SOA/Series A/42.
- United Nations (1983). *Manual X: Indirect Techniques for Demographic Estimation*. New York: United Nations.
- United Nations (1990). *Step-by-Step Guide to the Estimation of Child Mortality*. (United Nations Publications, Sales No. E.89.xIII.9).
- United Nations (2002). *Methods for estimating adult mortality*. Working Paper No. ESA/P/WP.175.
- Willekens, F.J. 1982. "Multidimensional Population Analysis with Incomplete Data." Pp. 43–111 in *Multidimensional Mathematical Demography*, edited by K. Land and A. Rogers. New York: Academic Press.

Willekens, F.J. 1999. "Modeling Approaches to the Indirect Estimation of Migration Flows: From Entropy to EM." *Mathematical Population Studies* 7:239–78.

Yusuf , Farhat, Jo. M. Martins and David A. Swanson (2014) *Methods of Demographic Analysis*, Springer Science + Business Media Dordrecht.

Zaba, B. 1985. *Measurement of Emigration using Indirect Techniques*. Ordina Editors. Liege

Zaba, B. 1987. "The Indirect Estimation of Migration: A Critical Review." *International Migration Review* 21:1395–445.

مرکز آمار ایران (۱۳۸۲) مرگ و میر کودکان در ایران: روندها و شاخصها (۱۳۳۵ - ۱۴۰۰)، تهران: مرکز آمار ایران

میرزایی محمد و همکاران ۱۳۷۵. برآورد و تحلیل شاخص‌های حیاتی و جمعیتی کشور در سرشماری‌های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۰.

بخش جمعیت‌شناسی مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی.

روش‌های تحلیل آماری پیشرفته و نرم افزارهای متناسب آن

(*Advanced Data Analysis: Methods and Softwares*)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با روش‌های پیشرفته تحلیل آماری با استفاده از نرم‌افزارهای مربوطه

سرفصل مطالب درس: (۳۲ ساعت)

از زمینه‌های زیر به تناسب نیاز بخش‌هایی برای تدریس انتخاب می‌شود:

Factor Analysis	تحلیل عاملی
Cluster Analysis	تحلیل خوشه‌ای
Ordinary Least Squares Approach (OLS)	روش رگرسیون معمول حداقل مربعات
Generalized and Weighted Least Squares (GLS)	روش رگرسیون تعمیم‌یافته و وزنی حداقل مربعات
Logistic Analysis	تحلیل لوجستیک
Logit Models	مدل‌های لوجیت
Loglinear Models	مدل‌های لوگ خطی
Discriminant Analysis	تحلیل تمایز
MANOVA	تحلیل واریانس چندمتغیری
Linear Structural Relations (LISREL)	روابط ساختاری خطی
Multilevel Analysis	تحلیل‌های چندسطحی
Survival Analysis	تحلیل بقا
Event History Analysis	تحلیل تاریخچه رویداد

منابع درس:

Allison, P.D. 1984. *Event History Analysis: Regression for Longitudinal Event Data*. Beverley Hills: Sage.

- Bryk, A. S., S. W. Raudenbush (1992). *Hierarchical Linear Models*, Newbury Park London New Delhi: SAGE Publications.
- Fox, J. (1991). *Regression Diagnostics*. Newbury Park, CA: Sage.
- Garson, G. D. (2013). *Hierarchical Linear Modeling: Guide and Applications*. LA: Sage.
- Hair, J.F., Anderson, R.E., Tatham, R.L., & Black, W.C. (2007). *Multivariate Data Analysis* (7th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Kleinbaum, David G./Klein, Mitchel (2005). *Survival Analysis: A Self-Learning Text*. 2nd Edition. New York: Springer.
- Menard, Scott (2001). *Applied Logistic Regression Analysis*, (2nd Publication), Sage Publication.
- Meyers S.L & Gamst G. & Guarino A.J. (2006). *Applied Multivariate Research*, Sage publication.
- SPSS Inc. 1999, *SPSS Advanced Models 9.0*, Chicago: SPSS Inc.
- Tabachnick, B.G. and L.S. Fidell (2013), *Using Multivariate Statistics*. (6th Edition), Boston: Pearson.
- United Nations, *Readings in Population Research Methodology*, New York: UN.
- Wolf, F. M (1986). *Meta-Analysis: Quantitative Methods for Research Synthesis*, Beverly Hills, CA: Sage.
- بیکر، ترزال (۱۳۷۷). *نحوه انجام تحقیقات اجتماعی*، ترجمه: هوشنگ نایبی، چاپ اول، انتشارات روش.
- دواس، دی. ای. د (۱۳۷۶). *پیمایش در تحقیقات اجتماعی*، ترجمه: هوشنگ نایبی، چاپ اول، نشر نی.
- قاسمی و حید، (۱۳۸۹) *مدل سازی معادله ساختاری در پژوهش های اجتماعی با کاربرد Amos Graphics*، نشر جامعه شناسان
- کرلینجر، فرد. ان و پدهازر، الازار (۱۳۸۴) *رگرسیون چندمتغیری در پژوهش رفتاری*. ترجمه: حسن سرایی، چاپ اول، انتشارات سمت.
- کرلینجر، فرد. ان. (۱۳۷۶) *مبانی پژوهش در علوم رفتاری*. ترجمه: حسن پاشا شریفی و جعفر نجفی زند، جلد دوم، چاپ اول، انتشارات آوای نور.
- نوغانی، محسن و حمید مسعودی (۱۳۹۶). *تحلیل تاریخیچه رویداد، کاربرد تحلیل بقاء در علوم اجتماعی*. انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد.
- هومن، حیدرعلی (۱۳۹۱)، *مدل یابی معادلات ساختاری با کاربرد نرم افزار لیزرل*، چاپ پنجم، تهران: انتشارات سمت.

روش‌های تحقیق پیشرفته
(*Advanced Research Methods*)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: بررسی و انتقال پیشرفته‌ترین روش‌های تحقیق (کمی و کیفی) در زمینه علوم اجتماعی با تأکید بر روش‌های خاص جمعیت‌شناسی

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

▪ مطالعه، بررسی و تحلیل آخرین مقالات تحقیقی در مجلات معتبر جمعیت‌شناسی نظیر:

Population Studies

Population and Development Review

Demography

Population

.....

منابع درس:

مقالات و منابع روش‌شناختی در کتب و مجلات علمی معتبر دنیا در حوزه جمعیت‌شناسی با تأکید بر جنبه‌های کاربردی آن در دانش روز رشته.

Denzin, N. K. & Y. S. Lincoln (eds), (2000). *Handbook of Qualitative Research*. Thousand Oaks, CA: Sage Publication.

سمینار تحقیقات جمعیت‌شناسی
(Population Research Seminar)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: سمینار

پیش‌نیاز: روش‌های تحلیل آماری پیشرفته و نرم‌افزارهای متناسب با آن
هدف: افزایش توان تجزیه و تحلیل دانشجویان در زمینه موضوعات و مسایل جمعیتی و بسط آگاهی آنان نسبت به منابع و مآخذ تحقیقات جمعیتی در ایران

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- ارائه و نقد و بررسی مطالعات و تحقیقات انجام شده در زمینه موضوعات و مسایل مرتبط با جمعیت (باروری، مرگ و میر، ازدواج و طلاق، مهاجرت نیروی انسانی و اشتغال، آموزش، مسکن و ...) در ایران و مقایسه آن با تحقیقات انجام شده در سایر کشورها
- ارائه طرح تحقیقی توسط دانشجویان در زمینه یکی از موضوعات و مسائل مرتبط با جمعیت
- انجام طرح تحقیقی توسط دانشجویان و ارائه گزارش

نظریه‌های خاص جمعیت (Population Theories)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: تعمیق دیدگاه‌های نظری و تئوریک دانشجویان در زمینه موضوعات و مسایل جمعیتی از طریق بررسی و تحلیل و نقد دیدگاه‌ها و نظریات جمعیتی پیشینیان و نظریات و تئوری‌های متأخرین.

سرفصل مطالب درسی: (۳۲ ساعت)

- بررسی و نقد نظریات جمعیتی پیشینیان (فلاسفه و متفکرین اجتماعی)
- بررسی و نقد نظریات جمعیتی متأخرین (مالتوس و پس از او)
- بررسی و نقد دیدگاه‌ها و نظریات جمعیتی متفکرین مسلمان تبیین وضعیت تئوریک و نظرات جمعیت‌شناختی در حال حاضر
- ادیان و جمعیت

منابع درس:

- Boserp, Ester (1981), *Population and Technological Change: A Study of Long-term Trends*. Chicago: University of Chicago Press.
- Charbit, Yves (2009). *Economic, Social and Demographic Thought in the XIXth Century: The Population Debate from Malthus to Marx*, Dordrecht (Netherlands): Springer.
- Charbit, Yves (2010). *The Classical Foundations of Population Thought: From Plato to Quesnay*, Dordrecht (Netherlands): Springer
- Ehrlich, Paul and Ann Ehrlich (1990) *The Population Explosion*, New York: Simon and Schuster.
- Ehrlich, Paul R. (1971). *The Population Bomb*, New York: Ballantine Book.
- Hardin, Garrett (1968) "The Tragedy of the Commons" *Science*, New Series, 162(3859): 1243-1248
- Hodgson, D. and S. Watkins 1997. "Feminists and Neo-Malthusians: Past and Present Alliance." *Population and Development Review* 23(3): 469-523.
- Hutchinson, E. P. 1967. *The Population Debate: Development of Conflicting Theories up to 1990*. Boston: Houghton Mifflin Company.

- Kreager, P. 1991. "Early Modern Population Theory: A Reassessment." *Population and Development Review* 17(2): 207-227.
- Kreager, Philip (1993) "Histories of Demography: A Review Article", *Population Studies*, 47(3): 519-539.
- Malthus, T. R. (1890). *An Essay on the Principle of Population*, London: Ward Lock.
- Meadows, DH., D. Meadows, J. Randers, W. Behrens III (1972). *The Limits to Growth: A Report for the Club of Rome's Project on the Predicament of Mankind*, New York: Universe Books.
- Simon, Julian L. (1998), *The Economics of Population: Classic Writings*, New Brunswick and London: Transaction Publishers.
- Stangeland, C. E. (1904). *Pre-Malthusian Doctrines of Population: A Study in the History of Economic Theory*, New York: A. M. Kelley.
- Teitelbaum, Michael S., Jay M. Winter, [ed.s] (1988) *Population and Resources in Western Intellectual Traditions*, Supplement to Vol. 14, *Population and Development Review*. New York: Population Council.
- UN (1973), *The Determinants and Consequences of Population Trends*, (Volume I, Chapter III: Population Theory), New York: United Nations
- بوتول، گاستون (۱۳۷۰) *اضافه جمعیت: بشریت بر لبه پرتگاه*، (مترجم حسن پویان)، تهران: چاپخش.
- تودارو، مایکل (۱۳۸۷) *توسعه اقتصادی در جهان سوم*، (ترجمه غلامعلی فرجادی)، تهران: کوهسار
- رلیش، پل و آن ارلیش (۱۳۷۳). *انفجار جمعیت: گرسنگی، بیماری و خشونت سرنوشت آینده انسان*، (ترجمه نادر وزین پور و سیما روحانی)، تهران: معین
- سووی، آلفرد (۱۳۵۷). *مالتوس و دو مارکس*، (ترجمه ابراهیم صدقیانی)، تهران: موسسه انتشارات امیرکبیر.
- کینگ، الکساندر و برتراند اشنايدر (۱۳۷۴) *نخستین انقلاب جهانی: جهان ۲۰ سال پس از محدودیت‌های رشد: گزارشی از باشگاه رم*، (مترجم: شهیندخت خوارزمی)، تهران: سپهر فرهنگ و جامعه.
- کتابی، احمد (۱۳۸۷)، *درآمدی بر اندیشه‌ها و نظریه‌های جمعیت‌شناسی*، تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، (ویراست پنجم).
- میدوز، دونالد اچ، دنیس میدوز، ویلیام بهرنس، یورگن راندوز (۱۳۵۳)، *محدودیت رشد*، (ترجمه محمود بهزاد)، تهران: انتشارات انجمن ملی حفاظت منابع طبیعی و محیط انسانی.
- ویکس، جان (۱۳۹۵). *جمعیت: مقدمه‌ای بر مفاهیم و موضوعات*، (ترجمه الهه میرزایی)، تهران: موسسه مطالعات جمعیتی.

اقتصاد جمعیت

(Economic Demography)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: طرح مباحث اقتصادی مرتبط با جمعیت و تأثیر و تأثر و روابط متقابل جمعیت و جنبه‌های اقتصادی. در این درس نظریات، الگوها و چارچوب‌های مفهومی اقتصادی مرتبط با جمعیت نیز مطرح خواهد شد. موضوعات مرتبط با اقتصاد جمعیت در سطح خرد و همچنین در سطح کلان مورد بحث و بررسی قرار خواهد گرفت.

سرفصل مطالب درس: (۳۲ ساعت)

- دیدگاه‌ها و نظرات اقتصادی جمعیت
- روابط متقابل اقتصاد و جمعیت
- تاریخچه ارتباط اقتصاد و جمعیت
- تغییرات جمعیتی و پاسخ‌های اقتصادی
- تغییرات اقتصادی و پاسخ‌های جمعیتی
- روابط متقابل پاسخ‌های اقتصادی جمعیتی
- جنبه‌های جمعیت‌شناختی نیروی انسانی و اشتغال

منابع درس:

- Becker, Gary S. (1991). *A Treatise on the Family*. Harvard University Press, Cambridge, MA.
- Becker, Gray S., and Gregg H. Lewis (1973). "On the Interaction Between the Quantity and Quality of Children." *Journal of Political Economy* 81: 279-288.
- Birdsall, Nancy, Allen C. Kelley, and Steven W. Sinding, (eds), (2001). *Population Matters: Demographic Change, Economic Growth, and Poverty in the Developing World*, Oxford: Oxford University Press.
- Bloom, David E., David Canning, and Jaypee Sevilla, (2002), *The Demographic Dividend: A New Perspective on the Economic Consequences of Population Change*, (Santa Monica, Calif.: RAND Corporation).

- Brewster, K.L., and R.R. Rindfuss (2000). Fertility and Women's Employment in Industrialized Nations. *Annual Review of Sociology* 26:271-296.
- Cassen, Robert (1976). "Population and Development: A Survey." *World Development* 4(10/11): 785-830
- Charbit, Yves (2009). *Economic, Social and Demographic Thought in the XIXth Century: The Population Debate from Malthus to Marx*, Dordrecht (Netherlands): Springer.
- Chopra, Kanchan & C.H. Hanumantha Rao (2008), *Growth, Equity, Environment and Population: Economic and Sociological Perspectives*, Sage Publications
- Clark, Robert L. & Joseph J. Spengler (1980), *The Economics of Individual and Population Aging*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Cuffaro, Nadia (2001). *Population, Economic Growth and Agriculture in Less Developed Countries*, London: Routledge
- Easterlin, R. (1980) *Population and Economic Change in Developing Countries*, University of Chicago Press.
- Easterlin, Richard A. (2004). *The Reluctant Economist: Perspectives on Economics, Economic History, and Demography*, New York: Cambridge University Press.
- Kelley, Allen (1988). "Economic Consequences of Population Change in the Third World." *Journal of Economic Literature* 26(4): 1685-1728.
- Lee, Ronald D. (2007). *Global Population Aging and Its Economic Consequences*, Washington, D.C.: American Enterprise Institute Press.
- Rindfuss, R. R., K. L. Brewster, and A. L. Kavee. 1996. Women, Work, and Children: Behavioral and Attitudinal Change in the United States. *Population and Development Review* 22:457-482
- Salehi-Isfahani DJavad (Editor), (2001) *Labor & Human Capital in the Middle East*. ITHACA Press, Lebanon.

تودارو، مایکل (۱۳۸۱)، *توسعه اقتصادی در جهان سوم*، ترجمه دکتر غلامعلی فرجادی، تهران: مؤسسه عالی پژوهش در برنامه‌ریزی و توسعه.

راغفر، حسین، میرحسین موسوی و زهرا اردلان (۱۳۹۳) "تأثیر پدیده سالمندی و تغییرات بهره‌وری بر بازنشستگی و متغیرهای کلان اقتصادی در ایران با استفاده از رویکرد تعادل عمومی پویا- مدل نسل‌های همپوش" *نامه انجمن جمعیت‌شناسی ایران*، شماره ۱۷، صص ۳۵-۷.

مهربانی، وحید (۱۳۹۲) "بررسی مقایسه‌ای الگوها و مکاتب اقتصاد باروری با بکارگیری داده‌های ایران." *نامه انجمن جمعیت‌شناسی*، شماره ۱۶، صص ۲۷-۵.

میر، جرال (۱۳۷۸)، *مباحث اساسی اقتصاد توسعه*، ترجمه دکتر غلامرضا آزاد (ارمکی)، نشر نی، تهران.

پویایی‌شناسی جمعیت ایران (Iran's Population Dynamic)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت چگونگی تغییرات جمعیت با مذاقه در تعامل میان ساختمان سنی و عوامل تشکیل دهنده تغییرات جمعیت (عواملی هم چون باروری، مرگ و میر و مهاجرت). این درس تأکید بر شناخت وضعیت ایران از نقطه نظر اهداف فوق الذکر خواهد داشت.

سرفصل مطالب درس: (۳۲ ساعت)

- تاثیر باروری، مرگ و میر و مهاجرت بر ساختمان سنی جمعیت
- عوامل شکل دهنده میزان‌های رشد جمعیت با تأکید بر ایران
- گشتاور رشد جمعیت (Population Momentum) با تأکید بر ایران
- تغییرات نسبی در جمعیت‌های ناهمگن و دارای ویژگی‌های جمعیتی متفاوت
- طرح تئوری جمعیت ثابت و پیش‌بینی جمعیت به روش ترکیبی.

منابع درس:

- Abbasi-Shavazi, M. J. & McDonald, P. (2007) Family change in Iran: Religion, revolution, and the state. In Jayakody, R., Thornton, A. & Axinn, W. (eds) *International Family Change: Ideational Perspectives*. Taylor & Francis Group, LLC, New York, pp. 177–198.
- Abbasi-Shavazi, M. J. and P. McDonald, and M. Hosseini-Chavoshi (2009). *The Fertility Transition in Iran: Revolution and Reproduction*, Springer Press, (2009).
- Abbasi-Shavazi, M. J., Mehryar, A., Jones, G. & McDonald, P. (2002) Revolution, war and modernization: Population policy and fertility change in Iran. *Journal of Population Research* 19(1), 25–46.
- Aghajanian, A. (2013) Family and family change in Iran. In Hennon, C. B. & Brubaker, T. H. (eds) *Diversity in Families: A Global Perspective*. Wadsworth Publishing Company, New York.
- Khosravi, Ardeshir et al. (2007). *Mortality in the Islamic Republic of Iran, 1964–2004*. Bulletin of the World Health Organization
- Khosravi, A., Taylor, R., Naghavi, M. and Alan D Lopez. (2007) Differential mortality in Iran *Population Health Metrics*, 5:7.

آقا، هما (۱۳۸۷): محاسبه جدول عمر خلاصه و کامل استان‌های ایران برای سال ۱۳۸۵، تهران، گزارش طرح پژوهشی مرکز مطالعات و پژوهش‌های جمعیتی آسیا و اقیانوسیه.

زنجانی، حبیب‌الله و طه نوراللهی (۱۳۷۹)، *جدول مرگ و میر ایران برای سال ۱۳۷۵ برحسب جنس در کل کشور و استانها به تفکیک شهری و روستایی*، تهران: مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی.

صادقی رسول (۱۳۹۱): *تغییرات ساختار سنی و ظهور پنجره جمعیتی در ایران: پیامدهای اقتصادی و الزامات سیاسی*، فصلنامه مطالعات راهبردی زنان، سال چهاردهم، شماره ۵۵

عباسی شوازی محمدجلال و دیگران (۱۳۹۵). *گزارش وضعیت و تحولات جمعیت در جمهوری اسلامی ایران*، تهران: مؤسسه مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی جمعیت کشور.

عباسی شوازی، محمد جلال و میمنت حسینی چاوشی (۱۳۹۲). *تحولات باروری در ایران در چهار دهه اخیر: کاربرد و ارزیابی روش فرزندان خود در برآورد باروری با استفاده از داده‌های سرشماری ۱۳۶۵ تا ۱۳۹۰*. گزارش طرح پژوهشی پژوهشکده آمار، تهران.

عسکری ندوشن، عباس و فاطمه ترابی، (۱۳۸۹) "سطح، روند و الگوی همسان همسری تحصیلی در ایران"، *نامه انجمن جمعیت‌شناسی ایران*، دوره ۵، شماره ۹، صص ۵۵-۲۹.

عسکری ندوشن، عباس، محمدجلال عباسی شوازی، و رسول صادقی (۱۳۸۸) "مادران، دختران و ازدواج: تفاوت‌های نسلی در ایده‌ها و نگرش‌های ازدواج در شهر یزد." *فصلنامه مطالعات راهبردی زنان*. شماره ۴۴، صص ۱-۲۷.

عینی زیناب. حسن، علی ساجدی، زهرا رضائی، طه نوراللهی، علیرضا زاهدیان، اردشیر خسروی، فریده شمس قهفرخی ۱۳۹۳، *مدل‌سازی و پیش‌بینی مرگ و میر در ایران: ۱۳۲۰-۱۳۷۵*، تهران: پژوهشکده آمار.

کوششی مجید، لیلی نیاکان، (۱۳۹۳). *جدول عمر کشور در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱*، پژوهشکده بیمه، سازمان بیمه مرکزی ایران

کوششی مجید، محمد ترکاشوند و مرجان علیزاده، (۱۳۹۳). *تهیه و توسعه راهنمای اندازه‌گیری شاخص‌های مرگ و میر و آزمون مدلی برای پوشش کامل و به‌هنگام آمار ثبت فوت کشور (استان‌ها و شهرستان‌های ۱۰۰ هزار نفری و بیشتر ایران)*، گزارش طرح پژوهشی، تهران: سازمان ثبت احوال کشور و صندوق جمعیت ملل متحد.

محمودیان، حسین (۱۳۹۵). "مهاجرت داخلی و شهرنشینی در ایران: وضعیت، چالش‌ها و راهکارهای سیاستی"، در
گزارش بررسی مسائل نوظهور جمعیتی ایران: مجموعه مقالات سیاستی، تهران: صندوق جمعیت
سازمان ملل متحد.

نقوی محسن (۱۳۸۲)، *سیمای مرگ در ۲۳ استان کشور*، تهران: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
نقوی محسن، ناهید جعفری، عصمت جمشیدبیگی، سیدحسین واثق، امیرمسعود آزاد، و محمد اسماعیل اکبری
(۱۳۸۴)، *دگرگونی سیمای سلامت در روستائینان ایران*، تهران: وزارت بهداشت، درمان و آموزش
پزشکی.

جامعه‌شناسی جمعیت
(*Sociology of Population*)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: طرح مباحث جامعه‌شناختی جمعیت و اثرات اجتماعی و فرهنگی تغییر و تحولات جمعیتی. در این درس موضوعات و متغیرهای جمعیتی به عنوان متغیر مستقل در نظر گرفته شده و اثر تغییرات و تحولات آنها بر زمینه‌های مختلف اجتماعی و فرهنگی مورد بحث قرار خواهد گرفت. در این درسی الگوها و چارچوب‌های مفهومی جامعه‌شناسی جمعیت نیز ارائه خواهد شد.

سرفصل مطالب درس: (۳۲ ساعت)

- دیدگاه‌ها و نظریات جامعه‌شناختی جمعیت
- جامعه‌شناسی علم جمعیت
- روندهای جمعیتی در گذشته و علل و عوامل مؤثر بر آن
- مراحل انتقال جمعیتی و رند تحولات جمعیتی دو قرن اخیر
- اثرات اجتماعی تغییرات در توزیع سنی و جنسی جمعیت
- اثرات اجتماعی تغییرات در مرگ و میر
- اثرات اجتماعی تغییرات در باروری
- اثرات اجتماعی مهاجرت‌ها

منابع درس:

- Poston, Dudley L. & Michael Micklin (ed.s), 2005. *Handbook of Population*, Boston: Kluwer Academic/Plenum Publishers,
- Poston, Dudley L. and Leon F. Bouvier. 2010. *Population and Society: An Introduction to Demography*. New York: Cambridge University Press.
- Vallin, Caselli, J. & G. Wunsch (ed.s), 2006. *Demography: Analysis and Synthesis*. New York: Academic Press,

---

Weeks, John R. 2008. *Population: An Introduction to Concepts and Issues*, 10th Edition, USA, Thomson Wadsworth.

پرسا رولاند، ۱۳۶۳. *جمعیت‌شناسی اجتماعی*، ترجمه منوچهر محسنی، انتشارات دانشگاه تهران، تهران

لوکاس دیوید و پاول میر، ۱۳۸۴. *درآمدی بر مطالعات جمعیتی*، (ترجمه حسین محمودیان)، چاپ دوم، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

میرزایی، محمد ۱۳۸۰. انتقال مرگ‌ومیر، اختلال در سلامتی و برنامه‌ریزی بهداشتی، *نامه علوم اجتماعی*، شماره ۱۸، صص ۲۶۹-۲۸۸.

هیر دیوید ام.، ۱۳۸۰. *جامعه و جمعیت*، ترجمه یعقوب فروتن، انتشارات دانشگاه مازندران، بابلسر.

هیرشمن، چارلز و استوارت ای. تولنای (۱۳۹۲) *جمعیت‌شناسی اجتماعی* (مترجم: دکتر حاتم حسینی، دکتر سلیمان پاک‌سرشت)

ویکس، جان (۱۳۹۵) *جمعیت: مقدمه‌ای بر مفاهیم و موضوعات*، ترجمه الهه میرزایی، تهران: انتشارات موسسه مطالعات جمعیتی.

جمعیت‌شناسی تاریخی (Historical Demography)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: روش‌های غیرمستقیم برآوردهای جمعیتی

هدف: مطالعه تغییر و تحولات تاریخی جمعیت در بستر زمان. شناخت روندها و الگوهای مترتب بر این تغییر و تحولات و نیز شناخت عوامل تعیین‌کننده آنها.

سرفصل مطالب درس: (۳۲ ساعت)

- تغییر و تحولات جمعیتی از گذشته‌های دور تا به حال حاضر
- تاریخچه شمارش جمعیت
- تاریخچه ثبت وقایع حیاتی
- مرور متن تاریخی و شواهد مکتوب در مورد جمعیت
- شواهد تاریخی غیرمکتوب برای استنباط ویژگی‌های جمعیتی
- عوامل تعیین‌کننده تغییر و تحولات تاریخی جمعیت
- استنباط‌ها و نتایج اجتماعی تغییرات جمعیتی
- مقایسه روندها و الگوهای تاریخی تحولات جمعیتی

منابع درس:

- Barbi E. Bertino S. Sonnino E. (2004). *Inverse Projection Technique: Old and New Approaches*, 139 pp. New York: Springer.
- Bengtsson T., Campbell C. and Lee J. (2004). *Life under Pressure Mortality and Living Standards in Europe and Asia, 1700-1900*, 531 pp. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press.
- Coale A. J. and Watkins S. C. (eds). (1986). *The Decline of Fertility in Europe*, 484 pp. Princeton, New Jersey: Princeton University Press.
- Glass, D. V. and D. E. C. Eversley (eds.) (1965). *Population in History: Essays in Historical Demography*, London: Edward Arnold.

-
- Goubert P. (1970). Historical Demography and the Reinterpretation of Early Modern French History: A Research Review. *The Journal of Interdisciplinary History*, 1: 37-48.
- Kertzer D. I. (1997). Qualitative and Quantitative Approaches to Historical Demography. *Population and Development Review* 23: 839-846.
- Knodel, John (1988) *Demographic Behavior in the Past: A Study of Fourteen German Village Populations*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Laslett P. and Wall R. (1972). *Household and Family in Past Time*, 623 pp. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lee R. (1974). Estimating Series of Vital Rates and Age Structures from Baptisms and Burials: A New Technique, with Application to Pre-industrial England. *Population Studies* 28: 495-512.
- Reher D. and Schofield R. (eds). (1993). *Old and New Methods in Historical Demography*, 426 pp. Oxford: Clarendon Press.
- Ruggles S. (1987). *Prolonged Connections: The Rise of Extended Family in Nineteenth-Century England and America*, 282 pp. Madison: The University of Wisconsin Press.
- Saito O. (1996). Historical Demography: Achievements and Prospects. *Population Studies* 50: 537-553.
- Willigan, J. Dennis, Katherine A. Lynch, Charles Tilly and Edward Shorter (1982). *Sources and Methods of Historical Demography*. New York: Academic Press.
- امانی، مهدی (۱۳۷۴). «کوششی در نگرش تاریخی به روند میزان‌های موالید و مرگ و میر و سیر شناخت مراحل انتقال جمعیتی در ایران». *فصلنامه جمعیت*. ۱۳ و ۱۴.

جمعیت‌شناسی خانواده (Family Demography)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با حوزه موضوعی "جمعیت‌شناسی خانواده"، معرفی و کاربرد روش‌های مناسب برای مطالعه ابعاد جمعیت‌شناختی خانواده، تحلیل، شناسایی و تبیین روندهای تغییر و تداوم خانواده در جهان و ایران.

سرفصل مطالب درس (۳۲ ساعت)

- اهمیت حوزه جمعیت‌شناسی خانواده، قلمرو موضوعی حوزه جمعیت‌شناسی خانواده
- مرور منابع داده‌ای موجود و کاربرد تکنیک‌ها و شاخص‌ها در تحلیل جمعیت‌شناختی ازدواج و خانواده
- تبیین‌های نظری تحولات ازدواج و خانواده (تئوری‌های ساختاری و تئوری‌های ارزشی و نگرشی)
- معرفی رویکردهای تحلیلی در مطالعات خانواده: رویکردهای چرخه زندگی خانوادگی و مسیر زندگی خانوادگی
- الگوها و روندهای مرتبط با تغییر و تداوم خانواده (مانند بُعد و ترکیب خانواده و خانوار؛ اشکال جدید خانواده و خانوار؛ جوانان، استقلال‌یابی و انتقال به بزرگسالی؛ الگوهای نگرشی ازدواج و خانواده)
- فرزندآوری و فرزندپروری در خانواده؛
- انحلال خانواده (طلاق و بیوگی)، ترتیبات زندگی پس از طلاق یا بیوگی
- روابط بین جنسیتی و بین‌نسلی در خانواده

منابع درس:

Abbasi-Shavazi, M.J. and P. McDonald (2006), "Family Change in Iran: Religion, Revolution, and the State" In: R. Jayakody, A. Thornton, and W. Axinn (eds.), *International Family Change: Ideational Perspectives*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum and Associates. pp: 117-198.

- Abbasi-Shavazi, M.J., A. Askari-Nodoushan and A. Thornton (2012). "Family life and developmental idealism in Yazd, Iran". *Demographic Research*. 26: 207-238.
- Alwin, D. F. (1996). "From Childbearing to Childrearing: The Link between Declines in Fertility and Changes in the Socialization of Children". *Population and Development Review*, 22(Supplement: Fertility in the United States: New Patterns, New Theories): 176-196.
- Bennett, N.G. (2017). "A Reflection on the Changing Dynamics of Union Formation and Dissolution." *Demographic Research* 36(12): 371-90.
- Bongaarts, J. (2001). "Household Size and Composition in the Developing World in the 1990s." *Population Studies* 55(3): 263-279.
- Giele, J. Z. & G. H. Elder (1998). "Life Course Research: Development of a Field" In: J. Z. Giele and G. H. Elder, JR. *Methods of Life Course Research: Qualitative and Quantitative Approaches*. Thousand Oaks: Sage Publications. (Chapter 1), pp: 5-27.
- Hosseini-Chavoshi, M., M.J. Abbasi-Shavazi and P. McDonald (2016). "Fertility, Marriage, and Family Planning in Iran: Implications for Future Policy", *Population Horizons*, 13(1): 31-40.
- Lesthaeghe, R. (2010), "The Unfolding Story of the Second Demographic Transition", *Population and Development Review*, 36: 211-251.
- Liefbroer, A. C. and L. Toulemon (2010) "Demographic perspectives on the transition to adulthood: An introduction", *Advances in Life Course Research*, 15(2-3): 53-58.
- Robila, M. (2014), "Family Policies Across the Globe: Development, Implementation, and Assessment" In: M. Robila (ed.), *Handbook of Family Policies Across the Globe*, New York: Springer, Heidelberg Dordrecht.
- Thornton, A. (2001). "The Developmental Paradigm, Reading History Sideways and Family Change". *Demography* 38(4): 449-465.

آزادارمکی، تقی (۱۳۹۵). *تغییرات، چالش‌ها و آینده خانواده ایرانی*، تهران: انتشارات تیسرا.

ذکایی، محمد سعید (۱۳۸۸). فرهنگ گذار و الزامات آن برای روابط بین نسلی. *پژوهش جوانان، فرهنگ و جامعه*، شماره دوم، صص ۲۹-۴۸.

رضائی، مهدی، لطیف پرتوی و احمد محمدپور (۱۳۹۲). "مدرنیزاسیون، خانواده و تجربه گذار جمعیت شناختی در کردستان"، *نامه انجمن جمعیت‌شناسی ایران*، دوره ۸، شماره ۱۶، صص ۱۶۷-۱۳۹.

رهبر معظم انقلاب (۱۳ شهریور ۱۳۹۵). "سیاست‌های کلی خانواده" <http://www.leader.ir/fa/content/16173>

رهبر معظم انقلاب (۳۰ اردیبهشت ۱۳۹۳). "سیاست‌های کلی جمعیت"، <http://www.leader.ir/fa/content/11847>

عسکری ندوشن، عباس و فاطمه ترابی، (۱۳۸۹) "سطح، روند و الگوی همسان همسری تحصیلی در ایران"، *نامه انجمن جمعیت‌شناسی ایران*، دوره ۵، شماره ۹، صص ۲۹-۵۵.

عسکری ندوشن، عباس؛ محمد جلال عباسی شوازی و رسول صادقی (۱۳۸۸)، "مادران، دختران و ازدواج: تفاوت‌های نسلی در ایده‌ها و نگرش‌های ازدواج در شهر یزد"، *فصلنامه مطالعات راهبردی زنان*، سال یازدهم، شماره ۴۴، صص ۳۶-۷.

- فرخجسته، هوشنگ (۱۳۸۲). *کتاب ایران: خانواده*، تهران: مرکز مطالعات فرهنگی - بین‌المللی. صص ۱۵۸-۱۲۳.
- قاضی طباطبایی، محمود و ملیحه علی‌مندگاری (۱۳۹۱) "بسترهای زمینه‌ساز طلاق و تأثیرپذیری آن از تغییرات نهاد خانواده در شهر تهران: مطالعه‌ای کیفی با استفاده از روش‌شناسی نظریه بنیادی"، *نامه انجمن جمعیت شناسی ایران*، سال هفتم، شماره ۱۳، صص ۷۲-۲۴.
- قانع‌راد، محمدامین و فاطمه عزلتی‌مقدم (۱۳۸۹). "بررسی انتقادی تشخیص‌ها و سیاست‌گذاری‌ها در مسایل خانواده و ازدواج". *مسائل اجتماعی ایران*، دوره ۱، شماره ۱، صص: ۱۹۳-۱۶۱.
- کوششی، مجید (۱۳۸۸). "رفتارهای جمعیتی و الگوهای حمایت اجتماعی سالمندان شهر تهران". *نامه انجمن جمعیت‌شناسی ایران*، سال چهارم، شماره ۸، صص: ۱۷۲-۱۴۹.
- کلانتری، عبدالحسین؛ روشنفر، پیام و جلوه جواهری (۱۳۹۰)، "آثار و پیامدهای طلاق؛ مرور نظام‌مند تحقیقات انجام شده در ایران با تأکید بر ملاحظات جنسیتی ۱۳۹۰-۱۳۷۶"، *زن در توسعه و سیاست*، دوره ۹، شماره ۳، صص ۱۳۲-۱۱۱.

جمعیت‌شناسی ریاضی
(*Mathematical Demography*)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: افزایش توانایی دانشجویان در تجزیه و تحلیل ریاضی آمارهای جمعیتی، آشنایی با کاربردهای ریاضی در جمعیت‌شناسی و کاربردی کردن ریاضیات در جمعیت‌شناسی.

سرفصل مطالب درسی: (۳۲ ساعت)

- مبانی (یادآوری)
- توابع، انواع مشتق، دیفرانسیل، انتگرال
- بیان ریاضی و کاربرد معادلات
- تحلیل فرایند تکرارپذیر
- فنون عددی
- مدل‌های احتمال
- مدل جمعیت متوقف
- تعاریف مدل‌های ریاضی برای رشد جمعیت (دستگاه Logit)
- مدل‌های مختلف جدول عمر - مدل‌های جمعیتی دیترمینستیک
- مراحل زاد و ولد و مرگ‌ومیر
- مدل‌های اتفاقی
- مسأله تعیین دو جنس
- مقوله‌های اتفاقی در مدل نسلی
- تحلیل ریاضی جمعیتی (شرح وقایع حیاتی)

منابع درس:

- Coal, A. 1972. *The Growth and Structure of Stable Population*, New York.
- Cox, D. 1962. *Renewal Theory*, London: Methuen
- Cox, D. 1970. *Demography*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hali, S. K.V. Rao, 1992. *Advanced Techniques of Population Analysis*, New York: Plenum Press.
- Henry, L. 1976. *Population Analysis and Model*. Academic Press. (Translated by E. van de Wall)
- Impagliazzo, John, 1985, *Deterministic Aspects in Mathematical Demography*. New York: Springer-Verlag
- Jozwiak Janina, 1993, *Mathematical Models of Population*, (NIDI Report 26)
- Keyfitz, Nathan, Hal Caswell, 2005, *Applied Mathematical Demography*. 3rd ed. Berlin: Springer
- Keyfitz, Nathan. 1968 *Introduction to Mathematics of Population*, Addison-Wesley.
- Mode, C. 1985. *Stochastic Process in Demography and Their Computer Implementations*, Berlin: Springer-Verlag,
- Moultrie TA, RE Dorrington, AG Hill, K Hill, IM Timæus and B Zaba (eds). 2013. *Tools for Demographic Estimation*. Paris: International Union for the Scientific Study of Population
- Newell, Colin, 1990, *Methods and Models in Demography*. New York: The Guilford Press
- Pressat, Roland 1972. *Demographic Analysis*. Chicago: Aldine. (Translated by J. Matras)
- Preston, Samuel H., Patrick Heuveline and Michel Guillot (2001). *Demography: Measuring and Modeling Population Processes*. London: Blackwell Publishers.
- Ranganathan, C.R., 2006, *A First Course in Mathematical Models of Population Growth*, New Delhi, Associated Pub.
- Rogers, Andrei, 1995, *Multiregional Demography: Principles, Methods and Extensions*. New York: John Wiley & Sons
- Schoen, R. 1978. *Modeling Multigroup Populations*, New York: Plenum Press
- Sheps, M. & J. Menken, 1973. *Mathematical Models of Conception and Births*, Chicago: University of Chicago Press
- Smith, D. & N. Keyfitz 1977. *Mathematical Demography: Selected Papers*, (Recent Results in Cancer Research). Berlin: Springer-Verlag.
- United Nations, 1968. *The Concept of a Stable Population; Application to the Study of Populations of Countries with Incomplete Demographic Statistics*. NY: United Nations Publications.

جمعیت، منابع و توسعه پایدار

(Population, Resources and Sustainable Development)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: نظریه‌های خاص جمعیت

هدف: افزایش توانایی تحلیل دانشجو در بررسی چگونگی و روند ارتباط میان جمعیت، منابع و توسعه پایدار در جوامع دارای ویژگی‌های مختلف جمعیتی که در مراحل متفاوتی از توسعه اقتصادی و اجتماعی قرار دارند.

سرفصل مطالب درس: (۳۲ ساعت)

- توسعه پایدار، از تئوری تا عمل
- روند تغییرات توزیع جمعیت در مقایسه با توزیع منابع
- جمعیت، محیط زیست و توسعه پایدار
- جمعیت، منابع انرژی و توسعه پایدار
- شهرنشینی و مهاجرت‌های داخلی و بین‌المللی و توسعه پایدار
- نقش و اهمیت همکاری‌های بین‌المللی در تداوم توسعه پایدار

منابع درس:

- Bartiaux, Françoise and Jean-Pascal Van Ypersele 2006. "The Relationships between Population and Environment", In G. Caselli, J. Vallin, and G. Wunsch (ed.s), *Demography: Analysis and Synthesis*. New York: Academic Press, (Chapter 87; Pages 383-396).
- Birdsall Nancy, 1977. "Analytical approaches to the relationship of population growth and development", *Population and Development Review*, 3:63-102.
- Coale Ansley J. and Edgar M. Hoover, 1965. *Population Growth and Economic Development in Low-Income Countries*, Princeton University Press, Princeton.
- Coussy, Jean 2006. "Population and Development", In G. Caselli, J. Vallin, and G. Wunsch (ed.s), *Demography: Analysis and Synthesis*. New York: Academic Press, (Chapter 86; Pages 373-382).
- De Souza, Roger-Mark, Jon S. Williams, and Frederick A.B. Meyerson. 2003. "Critical Link: Population, Health and the Environment," *Population Bulletin*, 58 (3), Population Reference Bureau.

- Dellis, Arnaud and Pierre Pestieau 2006. "Economic Growth and Population Growth", In G. Caselli, J. Vallin, and G. Wunsch (ed.s), *Demography: Analysis and Synthesis*. New York: Academic Press, (Chapter 85; Pages 361-372).
- Kelley, A. C., 2001. "Population, Economic Development, and Poverty", in Neil J. Smelser and Paul B. Baltes (eds.), *International Encyclopedia of the Social and Behavioral Sciences*. Oxford: Elsevier, pp: 11784-11789.
- McNicoll, Geoffrey, 2003. Population and Development: An Introductory View, Population Council, No. 174.
- Partha Dasgupta. (2000). Population and resources: An exploration of reproductive and environmental externalities. *Population and Development Review*, 26(4):643-690.
- Pebly, A. R., 1998. "Demography and the Environment", *Demography*, 35(4):377-389.
- Poston, D.L. and L.F. Bouvier (2010). *Population and Society: An Introduction to Demography*. Cambridge, New York: Cambridge University Press, (chapter 14).
- Teitelbaum, M. S., 2001. "Population Pressure, Resources, and the Environment: Industrialized World", in Neil J. Smelser and Paul B. Baltes (eds.), *International Encyclopedia of the Social and Behavioral Sciences*. Oxford: Elsevier, pp: 11805-11809.
- Tuljapurkar, S., I. Pool, & V. Prachuabmoh (2005). *Population, Resources and Development: Riding the Age Waves*, Netherland: Springer.
- United Nations, 2001. *Population, Environment and Development: The Concise Report*, United Nations, New York.
- UNFPA (2012). *Population Matters for Sustainable Development*. UNFPA.
- Weeks, John R. 2008. *Population: An Introduction to Concepts and Issues*, 10th Edition, USA, Thomson Wadsworth.

امین زاده فرخ، ۱۳۵۸. *جمعیت شناسی کار*، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی، تهران.

زنجانی حبیب الله و دیگران، ۱۳۷۸. *جمعیت، توسعه و بهداشت باروری*، نشر نی، تهران.

زنجانی حبیب الله، ۱۳۷۱. *جمعیت و توسعه*، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران، تهران.

میرزایی محمد، ۱۳۸۴. *جمعیت و توسعه با تاکید بر ایران (ده مقاله)*، مرکز مطالعات و پژوهشهای جمعیتی آسیا و اقیانوسیه، تهران.

جمعیت و بهداشت (Population and Health)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: تحولات بنیادی در وضعیت مرگ و میر و متعاقب آن زادوولد و باروری و نتایج جمعیتی آن موضوع جمعیت را پیش از پیش به زمینه‌های بهداشتی مرتبط ساخته است. در این درس ارتباط علوم اجتماعی با علوم پزشکی و نتایج جمعیتی سیاست‌های بهداشتی مورد بحث قرار خواهد گرفت. زمینه‌های تحقیقاتی لازم برای برنامه‌ریزی و توسعه بهداشتی نیز از ابعادی است که در این درس به آن پرداخته خواهد شد.

سر فصل مطالب درس (۳۲ ساعت)

- ارتباط علوم اجتماعی با علوم پزشکی و بهداشت
- ارتباط جمعیت‌شناسی با بهداشت
- زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی مؤثر بر بهداشت مادر و کودک
- نتایج جمعیتی سیاست‌های بهداشتی
- بهداشت و تنظیم خانواده
- رابطه توسعه بهداشت با میزان اختلال در سلامتی (بیماری، ناتوانی، معلولیت)
- برنامه‌ریزی بهداشتی

منابع درس:

- Awusabo-Asare K., T. Boerma and B. Zaba (eds) (1997). *Evidence of the Socio-demographic impact of AIDS in Africa*, Health Transition Review: Supplement 2 to Vol. 7.
- Berkowitz, E., Pol, L. G., & Thomas, R. K. (1997). *Health Care Market Research*. Chicago: Irwin.
- Caldwell J. et al. (eds) (1990). *What We Know About Health Transition: The Cultural, Social and Behavioural Determinants of Health* (2 Vols). Canberra: Health Transition Centre, The Australian National University.

- Caldwell John C. (2000). "Rethinking the African AIDS Epidemic", *Population and Development Review*, 26(1):117-135.
- Caraël Michel and Judith R. Glynn (eds) (2007). *HIV, Resurgent Infections and Population Change in Africa*, Springer, Dordrecht.
- Cleland J. and A. Hill (eds) (1991). *The Health Transition: Methods and Measures*. Canberra: Health Transition Centre, The Australian National University.
- Crescioni, M., Gorina, Y., Bilheimer, L., & Gillum, R. F. (2010). Trends in health status and health care use among older men. *National Health Statistics Report* (No. 24). Hyattsville: National Center for Health Statistics.
- Dhar H. L. (2001). "Gender, aging, health and society", *Journal of Association of Physicians of India*, 49:1012-20.
- Diez Roux A. V. (2008) "Next steps in understanding the multilevel determinants of health", *Epidemiology Community Health*, 62:957-959.
- Ezzati, M. et al. (2002). "Selected major risk factors and global and regional burden of disease", *The Lancet*, 360(2):1347-1360.
- Frohlich K. L. & L. Potvin (2008). "The inequality paradox: The population approach and vulnerable populations", *American Journal of Public Health*, 98(2): 216-221.
- Galea Sandro (2007). *Macrosocial Determinants of Population Health*. Springer, New York.
- Grzywacz G. et al. (2004). "Socioeconomic status and health: a micro-level analysis of exposure and vulnerability to daily stressors", *Journal of Health and Social Behavior*, 45:1-16.
- Kaneda Toshiko et al. (2004). *Differentials in Life Expectancy and Active Life Expectancy by Socioeconomic Status among Older Adults in Beijing*, Population Council, Washington D. C.
- Lahelma E., P. Martikainen, M. Laaksonen and A. Aittomaki (2004). "Pathways between socioeconomic determinants of health", *Journal of Epidemiology and Community Health*, 58:327-332.
- Landers J. (1992). "Historical Epidemiology and the Health Transition", *Health Transition Review*: Supplement to Vol. 2.
- Leon D. and G. Walt (2001). *Poverty, Inequality and Health*. Oxford University Press.
- Luy Marc (2003). "Causes of male excess mortality: insights from cloistered populations", *Population and Development Review*, 29(4):647-676.
- McLeod C., P. Hall, A. Siddiqui, and C. Hertzman (2012). "How society shapes the health gradient: Workrelated health inequalities in a comparative perspective", *Annu. Rev. Public Health*, 33:59-73.
- Molla, M.T., D.K. Wagener, and J.H. Madans. 2001. "Summary Measures of Population Health: Methods for Calculating Healthy Life Expectancy." *Health People 2010*: 21. National Center for Health Statistics.
- Mosley W.H. And L C. Chen 1984. "An Analytical Framework for the Study of Child Survival in Developing Countries: In W.H. And L C. Chen (eds), *Child Survival: Strategies for Research: Supplement to Population and Development Review*, 29(4):647-676.
- Murray C. J. and A. D. Lopez (1996a). *The Global Burden of Disease: A Comprehensive Assessment of Mortality and Disability from Diseases, Injuries and Risk Factors and Projected to 2020*, Vol. 1. Bostorn: Harvard School of Public Health.
- Murray C. J. and A. D. Lopez (1996b). *Global Health Statistics*, Vol. 2. Bostorn: Harvard School of Public Health.

- Ntozi J. P. M., John C. Caldwell, and Shail K. Jain (eds.) (1997). *Vulnerability to HIV Infection and Effects of Aids in Africa and Asia/India*, Health Transition Review: Supplement to Vol. 7.
- Omran A. R. (1971). "The epidemiologic transition: a theory of the epidemiology of population change", *Milbank Memorial Fund Quarterly*, 49(4):509-38.
- Orubuloye I. O., John C. Caldwell, Pat Caldwell, and Gigi Santow (eds) (1995). *The Third World AIDS Epidemic*, Health Transition Review: Supplement to Vol. 5.
- Pol, L. G. and R. K. Thomas (1992). *The Demography of Health and Health Care*. New York: Plenum.
- Preston S. H. (1980). *Biological and Social Aspects of Mortality and the Length of Life*. Liege: Ordina Editions.
- Redding C. A., J. S. Rossi, S. R. Rossi, W. F. Velicer, and J. O. Prochaska (2000). "Health Behavior Models", *The International Electronic Journal of Health Education*, 3 (Special Issue):180-193.
- Rogers R. G. and R. Hackenberg 1988. "Extending epidemiologic transition: a new stage", *Social Biology*, 34(3-4):234-43.
- Stanecki K. A. (2002). "The ADIS pandemic in the 21st century", Draft report presented at the XIV International Conference on AIDS, Barcelona.
- Thomas, R. K. (2005). *Society and health: Sociology for health Professionals*. New York: Springer.
- UNFPA (2003). *The Impact of HIV/AIDS*, Population and Development Strategies Series, No. 9, UNFPA, New York.
- Wilkinson, R., G. (1994). "The epidemiological transition: From material scarcity to social disadvantage", *Daedalus*, 123(4): 61-77.
- Wolfgang Stroebe (2000). *Social Psychology of Health*. Open University Press.
- World Health Organization (2002). *World Health Report 2002: Reducing Risks, Promoting Healthy Life*. Geneva:
- World Health Organization (2003). *World Health Report*. Geneva: World Health Organization.
- World Health Organization. (2008). *World Health Statistics 2008*, World Health Organization, Geneva.
- World Health Organization Lyttleton C. (1996). "Health and development: knowledge systems and local practice in rural Thailand", *Health Transition Review*, 6(1):19-44.

فرهنگ و جمعیت (*Culture and Population*)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: درک پیوندها و روابط متقابل جمعیت‌شناسی و مردم‌شناسی و همچنین طرح مباحثی در زمینه رابطه فرهنگ و متغیرهای جمعیتی با تأکید بر سه محور باروری، مرگ و میر و مهاجرت از اهداف اصلی این درسی است.

سرفصل مطالب درس (۳۲ ساعت)

- پیوند و ارتباط مردم‌شناسی و جمعیت‌شناسی
- آگاهی، نگرش و رفتار در زمینه مسائل و موضوعات جمعیتی
- جمعیت‌شناسی گروه‌های قومی و نژادی
- روابط متقابل فرهنگ و توسعه
- فرهنگ و متغیرهای جمعیتی
- زاد و ولد و باروری
- مرگ و میر
- مهاجرت
- فرهنگ و ساختارهای جمعیت

منابع درس:

- Basu, Alaka Malwade and Peter Aaby, (eds.) (1998). *The Methods and Uses of Anthropological Demography*. Oxford: Clarendon Press.
- Greenhalgh, S. (1995), *Situating Fertility: Anthropology and Demographic Inquiry*, 304 pp., Cambridge, Cambridge University Press.
- Hammel, E.A, (1990), "A Theory of Culture for Demography", *Population and Development Review*, Vol. 16, No.3
- Kertzer, David I. and Tom Fricke, eds. 1997. *Anthropological Demography: Toward a New Synthesis*. Chicago: University of Chicago Press.

Roth A. E. (2004). Culture, Biology, and Anthropological Demography, pp 217. , Cambridge, Cambridge University Press

U.N: RIPS, (1988), The Impact of Culture and Tradition on Fertility and Mortality in Africa, Vol 1., No. 1, Legon, Ghana.

نقد نظریه‌های جامعه‌شناسی معاصر
(*Contemporary Sociological Theories*)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با نظریه‌های معاصر در زمینه علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- بررسی نظریه‌های معاصر و سیر تکوین آنها
- بررسی انواع تقریرات نظریه‌های معاصر
- نقد نظریه‌های معاصر و تقریرات آنها
- تحلیل مسائل اجتماعی با استفاده از نظریه‌های معاصر

منابع درس:

- Abrutyn, S. (2016). *Handbook of Contemporary Sociological Theory*. Switzerland: Springer.
- Elliot, A. (2009). *Contemporary Social Theory*. New York: Routledge.
- Johnson, D. P. (2008). *Contemporary Sociological Theory: An Integrated Multi-Level Approach*. New York: Springer Science.
- Turner, B. (2009). *The New Blackwell Companion to Social Theory*. Sussex: Blackwell Publishing Ltd.

برنز، اریک (۱۳۸۱) *میشل فوکو*، ترجمه بابک احمدی، تهران: ماهی.

پیوزی، مایکل (۱۳۷۹)؛ یورگن هابرماس؛ ترجمه احمد تدین؛ تهران: نشر هرمس

ترنر، جان اتان (۱۳۹۴). *نظریه‌های نوین جامعه‌شناسی*. ترجمه علی اصغر مقدس و مریم سروش، تهران: انتشارات جامعه‌شناسان.

جنکینز، ریچارد، (۱۳۸۵). *پی‌یر بوردیو*، ترجمه لیلا جوافشانی و حسن چاوشیان، تهران: نشر نی

ریتزر، جورج (۱۳۸۹). *نظریه‌های جامعه‌شناسی معاصر و ریشه‌های کلاسیک آن*. ترجمه شهناز مسمی‌پرست، تهران: نشر ثالث.

-
- ریتزر، جورج (۱۳۹۵). *نظریه های جامعه شناسی معاصر*. ترجمه هوشنگ نایبی، تهران: نشر نی.
- سیدمن، استیون (۱۳۸۸). *کشاکش آراء در جامعه شناسی*. ترجمه هادی جلیلی، تهران: نشر نی.
- فوکو، میشل (۱۳۷۸). *نظم گفتار*، ترجمه باقرپیرهام، تهران: آگاه.
- کرایب، یان (۱۳۷۸). *نظریه اجتماعی مدرن از پارسونز تا هابرماس*. ترجمه عباس مخبر. تهران: انتشارات آگاه.